

A 19. századi magyar színjátszás talán legnagyobb, vidékünkéről származó alakja volt: **Feleky Miklós** S

zínész, rendező 1818. december 18-án született a közeli Nagygálambfalván. Érdekes, izgalmas, tartalmas élete volt: habár szülei papot akartak belőle, ő inkább színész lett és nem mellékesen honvédként harcolt az 1848–49-es szabadságharcban.

Mindössze kilencéves volt, amikor szülőfalujában színielőadást látott, s ez óriási hatással volt rá. Székelyudvarhelyen járt iskolába, a református kollégiumban tanult. Azonban Petőfihez hasonlóan vándorszínésznek állt, s azt is tudjuk, hogy először Csíkszeredában játszott, 1837-ben sűgőként kezdte a „karriert”.

Később lett színész **Szigetvári László** társulatánál, majd Kolozsváron, 1840 és 1844 között pedig Brassóban, Zalatnán, Marosvásárhelyen **Pályi**
Elek tár

sulatában játszott. Igazgatója lett a társulatnak, első felesége

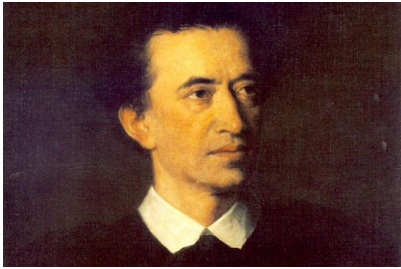
Szákfy Amália

színésznő volt, akivel 1845-ben kötött házasságot, de elváltak. A 48-as forradalomban igen aktív szerepe volt: honvédként állt, és az erdélyi frontokon

Bem József hadseregében harcolt.

Századosi rangot kapott, Kolozsvár felszabadításakor pedig az a megtiszteltetés érte, hogy Bem parancsára színtársulatot szervezhetett, amivel főleg hazafias előadásokat adtak elő. Udvarhelyszéken **Csányi László** megbízására zászlóaljakat toborzott (négy hét alatt kettőt), 1949 tavaszán pedig az **Avram Iancu** vezette román csapatok ellen harcolt, a fegyverletétel után bujdosott.

1852-ben a budapesti *Nemzeti Színház*hoz szerződött, innentől kezdve neve elválaszthatatlan volt a Nemzetitől: eleinte szerelmes darabok szereplőjeként, később vezető színészként, majd 1867-től rendezőként.

Negyvenéves korában másodszor nősült, felesége a 22 éves **Gaidler Eufrosina Mária**, művésznevén Munkácsi (később Munkácsy) Flóra lett.

A század második felében a legszebb magyar színésznőnek tartották: Flóra tüzes, fekete szemével, kellemes, csengve szóló hangjával, természetes egyéniségével hódított a színpadon. A magyar romantika óriása, **Jókai Mór** róla mintázta meg Mayer Fannyt *Egy magyar nábob* című regényében.

Színész, rendező, igazgató, író, költő...

Feleky Miklós ugyanakkor rendező és színdarabíró is volt: néhány vígjátéka fennmaradt, közölt színészettörténeti cikkeket, francia és német nyelvű darabokat fordított magyarra, verseket is írt.

1887. április 28-án színészi működésének ötvenedik évfordulóját ünnepelhette, az alkalomból Ferenc József-rendet kapott, s a király „Nagygalambfalvi” előnévvel, magyar nemességgel tüntette ki. Ekkor tért haza egy látogatásra szülőföldjére, erről [Zepeczaner Jenő cikkében](#) olvashatunk részleteket.

1888-ban vonult nyugalomba, hatvanhárom évnyi munka után. 1902. március 16-án, 83 éves korában hunyt el, felesége négy évvel később követte. A [Kerepesi \(Fiumei úti\) temetőben](#) nyugszanak, a főváros által adományozott díszsírban – Deák Ferenc mauzóleumától nem messze.

A közelükben olyan személyiségek nyugszanak, mint nemzetis kollégájuk, **Egressy Gábor**, vagy

Erkel Ferenc

és

Klapka György

. Feleky leghíresebb arcképét

Than Mór

festette 1871-ben, a 65,5 x 52,5 cm-es olajfestményt a

Magyar Nemzeti Múzeum

Történelmi Képcsarnokában őrzik.

Szülőföldjén sokáig nem méltányolták, csupán néhány éve kezdtek beszélni róla néhány történész hatására. Nagygalambfalva 2008. május 17-én névadó ünnepséget rendezett: azóta a település kultúrotthona viseli nagy szülöttének nevét.

Feleky példaképként állhat az utókor előtt – talán egyszer a mai, székelyudvarhelyi, de máshol dolgozó színészek (például [Balázs Attila](#) , [Dimény Levente](#) , [Fazakas Júlia](#) , [Katona László](#) vagy mások) munkásságáról is így írhat majd az utókor, mint megtehetjük ezt Feleky Miklóssal, a honvédből lett színész-rendezővel.

(Cikkünkhöz felhasználtuk Alpár Ágnes: Akit a Nemzeti hívott Lendvay szerepeire – Népszabadság, 2002. március 18., Gidó Csaba: Egy székely a magyar színjátszás magaslatán – Udvarhelyi Híradó Kalendárium, 2000, Zepeczaner Jenő: Feleki Miklós, egy elfeledett díszpolgár – Örökségünk, 2007, 1. szám, valamint a szerző A honvédből lett színész-rendező – Udvarhelyi Híradó, 2003 december 18. – című írásait)